

tets Udgivelse og dets Paatale kunde Skriftet jo bare de Frugter, som det tilsigtede. Jeg vil sætte det Tilfælde, at en saadan Opstand, at saadant voldeligt Angreb blev foretaget, f. Ex., som jeg sagde før, paa Rigsdagen, hvad da? Naar vi da bleve ihjelslagne, og paa den Tid, som Følge deraf maaskee Politiet ogsaa var ihjelslaget, kunde det da hjælpe, at vi derpaa vilde aænstille Forhør, at vi derpaa vilde søge at finde Forfatteren, fra hvem slikt Raad var udgaaet? Man vil jo da have ganske andre Ting at tænke paa, der vilde aldrig spørges eller tænkes derpaa, thi da var der ikke Tale om hverken Politie eller Trykkesfrihedslov, da var den onde Gjerning fuldbyrdet. Vi skulle aldrig bilde os ind, at Pressen kan begaae slige eller lignende Forbrydelser; de komme paa en ganske anden Maade, naar de komme, men man har havt Exempler paa, at Forfølgelse mod Pressen, fordi den ikke kunde faae Sandheds- og Retspaastande frem, Forfølgelser derimod og Trældomspaalæggelse har opvakt et saadant Sind, som ikke har gjort sig gjældende ved Tryk, men har gjort sig gjældende ved virkelig voldelige Oprør, men det var da ingenlunde en Følge af Trykkesfriheden, men det var en Følge af Trykkesfølgelsen. Altsaa i Realiteten kunne vi dog vel ikke finde, at Frihed til at offentliggjøre sine Tanker og derfor at staae til Ansvar for Loven skulde være en saa skrækkelig vanskelig Ting, thi, naar det trykte Ord er udgivet, og det sagte Ord er udgivet, saavel som den gjorte Gjerning ligger aabenbar, da har Loven jo kun derefter at dømme og straffe, ifald det virkelig er strafværdigt. Den Indskrænkning, som nu er foretaget ved nærværende Lovudkast, ved denne forunderlige Sammenkobling af de Bog- og Trykkesvæsenet vedkommende Personer, saa at den ene Person maa staae Last og Brast med den anden, ihvordan de end kunne findes, den gjør en stor Uretfærdighed imod Skribenter og Forfattere, som aldrig tallermindste Maade havde i Sinde at skrive eller kunde skrive Noget, som vilde blive sat under Tiltale. Man maa nemlig vel lægge Mærke til, at vi herved ikke have en Censur, som man før har havt, og som navnlig jeg har havt i flere Aar, og dog fundet taalelig, men vi fik mange Cen-

foret, og det private Censurer af de Bogvæsenet vedkommende Personer. Gaaer nemlig en Forfatter til Bogtrykkeren med sit Manuskript, og denne ikke forstaaer Indholdet og ikke heller kan bedømme, hvorvidt der kunde findes noget Strafverdigt deri, og man maa heller ikke engang fordrø af ham, at han skulde kunne bedømme det —, og han altsaa, før at være sikker paa, at der ikke kan komme noget Ansvar paa ham, som maatte gjøre ham mindste Indgrib i hans Næring eller gjøre ham Uleilighed, maatte raadføre sig med en Consulent, en justitsministerlig eller anden kyndig Mand, som kan sige ham, om der er noget virkelig Strafverdigt i dette Skrift, thi ellers tør han ikke have dermed at gjøre, — saa har han her over sit Manuskript første Censur, thi kommer det ikke med „maa trykkes“ tilbage, siger Trykkeren, at han ikke kan paatage sig at trykke det. Kommer det derimod med „maa trykkes“ tilbage, og Skriftet bliver trykt, og jeg gaaer til en Boghandler, da vil han ogsaa sikre sig, han maa ogsaa vide, om der ikke paa nogen Maade kan komme til at paahvile ham Ansvar; men han kan heller ikke bedømme et Skrifts Indhold til den Grad, at han kan være sikker paa, at der ikke findes noget Strafverdigt deri, hvorfor han henvender sig til sin finansministerlige Consulent, kyndig i saadanne Sager, og, naar han efter dennes Raad faaer Skriftet tilbage ogsaa med „maa forhandles“, saa har jeg her anden Censur.

Henvender jeg mig ligeledes til en oplyst Boghandler eller Bogkritiker om Forlæggelsen af mit Skrift, og han, for at være sikker i sin Sag, inden han tør anbefale det, henholder sig til en Consulent, som jeg vilde kalde en cultusministerlig Consulent, hvis Mening han vil høre, førend han vil have Noget at gjøre dermed, saa har jeg her tredie Censur. Alle disse private Censurer, som komme af, at disse Personer antages blandede saaledes sammen, at den ene ikke kan hjælpe den anden, gjøre, at det idetmindste før mig er glædeligere at staae under en Censur; jeg stod før under Statsraad Keiseren, som jeg fandt saa human, at jeg endogsaa godvillig vedblev at staae under hans specielle Formynderskab som Forfatter i flere Aar end jeg var nødt til (Latter), og